

відповідальність, комунікабельність, толерантність, терпимість, самоконтроль та впевненість у собі.

Фахівець має бути добре натренованим, щоб здійснити психологічний супровід у своїй діяльності та надати допомогу спеціалістам авіаційної галузі в подоланні можливих професійних деструкцій. Отже, для ефективної реалізації професійної діяльності психолог у сфері авіації має бути як спеціалістом із психології, так і фахівцем в авіаційній галузі, в нього мають бути сформовані професійно важливі якості та йому необхідно бути приємною у спілкуванні особистістю.

Список використаних джерел:

1. Бондаренко О. М. Управління персоналом / О. М. Бондаренко, В. І. Козак. – Одеса : ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2013. – 56 с.
2. Помиткіна Л. В. Психологія праці : методичні рекомендації до практичних занять та виконання курсової роботи / уклад. : Л. В. Помиткіна, О. В. Гірчук. – К. : Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2011. – 36 с.

Колесник Т.Г.

аспірант,

*Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди*

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ТУРИСТИЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ

Сучасна освіта – це освіта для людини. Її стрижень – розвиваюча, культуротворча домінанта, виховання відповідальної особистості, яка здатна до самоосвіти і саморозвитку. Тільки особистість, яка вміє критично мислити, опрацьовувати різноманітну інформацію, використовувати набуті знання і вміння для творчого розв'язання проблеми, може на належному рівні здійснювати навчання і виховання студентської молоді.

За останні десятиліття туризм став одним із провідних напрямків соціально-економічного життя більшості країн і регіонів світу, яка випереджаючими темпами розвивається в настільки суперечливому світовому середовищі, а туристична галузь – невід'ємним елементом споживчих моделей світових економік. У світовій індустрії туризму зайнятий кожний десятий працівник.

Активний розвиток сфери туризму підвищує вимоги до фахівців даної галузі. Майбутньому фахівцю з туристичного бізнесу для того аби ефективно протистояти викликам сьогодення недостатньо добре володіти професійними знаннями, вміннями і навичками. К. Кей, президент організації, яка відповідає за готовність до ХХІ століття кожного студента у США наголошує: «При реорганізації середньої та вищої освіти потрібно враховувати нові потреби та вимоги, які ставляться перед майбутніми співробітниками компаніями. Кожен

студент повинен бути креативним, інноваційним та володіти навичками комунікації для створення успішної кар'єри у майбутньому» [1]. В той час В. Федорченком фрагментарно висвітлено сучасний стан підготовки спеціалістів для туристичної галузі на основі яких можна окреслити проблеми формування професійної самореалізації майбутніх фахівців та знайти шляхи для їх вирішення.

Прагнення до максимальної самореалізації в професійній діяльності і професійній майстерності, прийняття цінностей і вимог вибраної професії, адекватна професійно-особистісна самооцінка. Ці показники характеризують рівень професійної самореалізації менеджера майбутнього працівника туризму, що на сьогоднішній день цілеспрямовано і на необхідному рівні в процесі професійної підготовки практично не формується.

Саме тому проблема самореалізації майбутніх фахівців як механізму взаємодії із суспільством, природою, культурою від яких залежить життєва успішність є особливо актуальною.

Результати вивчення професійної діяльності випускників та студентів свідчать, що вони не володіють сучасними професійними знаннями та технологією обслуговування, проте недостатньо підготовлені до реальних виробничих ситуацій. На підприємствах завжди акцентується увага на готовності фахівця впроваджувати і постійно вдосконалювати обґрунтовані технологічні процеси, які будуть мати найбільші економічні, соціальні та професійні вигоди.

Молоді фахівці не підготовлені до планування та організації виробничих процесів, не вміють аналізувати виробничо-технологічні ситуації та на цій основі приймати самостійні рішення, не завжди виявляють творчий підхід до вирішення традиційних професійних завдань. Усе це загострює проблеми працевлаштування випускників та ускладнює процес їх адаптації на виробництві.

Сучасні навчальні програми потребують не тільки знань про ефективні засоби діяльності, а насамперед здатності їх застосовувати на практиці. Так, специфіка професійної діяльності агента з організації туризму, яких готує професійно-технічний навчальний заклад, полягає в умінні:

- аналізувати змісту вартості, особливості послуг готелів, музеїв, транспортних підприємств;
- брати участь у розробці внутрішніх та міжнародних маршрутів;
- індивідуально складати кошторис турів або екскурсій;
- рекламувати та надавати повну інформацію про обсяг, умови та якість туристичних послуг, що пропонуються суб'єктом туристичної діяльності;
- вести облік заявок і договорів на проведення турів або екскурсій і складати відповіді документи звітності;
- своєчасно забезпечувати придбання проїзних документів для груп туристів;
- співпрацювати з посольствами та консульськими відділами для отримання віз;
- використовувати сучасні інтерактивні девайси та гаджети. [2]

В процесі формування професійної самореалізації підготовки майбутніх фахівців сфери туризму має певним чином відобразитись моделювання реальної професійної діяльності.

Такі форми навчання, як професійно-ділові та рольові ігри, уроки з аналізом та моделюванням типових і нетипових виробничих ситуацій, навчальні творчі проекти (створення моделі туристичної фірми, розробка турів та екскурсійних маршрутів), екскурсії, туристичні походи з орієнтацією на різні види туризму (екологічний, спортивно-оздоровчий, краєзнавчий) та виробниче навчання та виробнича практика сьогодні виходять на передній план, оскільки дають можливість більш плідно та ефективно підготувати майбутніх фахівців до майбутньої професійної діяльності.

Основні фактори, які впливають на рівень професійної самореалізації:

- технологія професійної підготовки;
- матеріально-технічна база навчального закладу та професійна ціннісно-орієнтована спрямованість майбутнього фахівця;
- професійний інтерес та комунікаційні здібності;
- практичне навчання та соціальні цінності. [3]

Проблема формування професійної самореалізації майбутніх фахівців з туристичного обслуговування пов'язана не тільки з напрямками розробки методики, створення необхідних та ефективних умов формування в майбутніх фахівців з туристичного обслуговування під час професійної підготовки в навчальних комплексах здатності до професійної самореалізації, але й оволодіння різними компетенціями, виховання спрямованість на постійне професійне самовдосконалення.

Проблеми формування професійної самореалізації фахівця з туристичного обслуговування дозволяє не тільки охопити теоретичні та практичні основи цього процесу, але й посилити увагу до навчально-виховної роботи у навчальних комплексах, активізувати пізнавальну діяльність студентів, розкрити особливості формування їх професійної компетентності.

Список використаних джерел:

1. Леш Р. Навички, критичні для сучасних працівників. Новини від 30.04.2010. Режим доступу: <http://www.management.com.ua/news/?id=1228>
2. Державний стандарт професійно-технічної освіти для підготовки (підвищення кваліфікації) робітників з професії «Агент з організації туризму». – Київ – 2006 р. – 55 с.
3. Бажал І. Гостинець гостинності: круглий стіл на тему “Проблеми підготовки кадрів для готельного господарства” [Електронний ресурс] / Іван Бажал // Дзеркало тижня / Людина. – 2005. – № 18 (546). – С.1. – Режим доступу до вид.: http://gazeta.dt.ua/SOCIETY/gostinets_gostinnosti_krugliy_stil_na_temu_problemi_pidgotovki_kadriv_dlya_gotelnogo_gospodarstva_u_.htm